

MÓDSZERTANI SEGÉDLET A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK KÖZMŰVELŐDÉSI RENDELETEINEK ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

Az Országgyűlés megalkotta a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényt (továbbiakban: kulturális törvény).

A 96. § (1) bekezdés szerint – a (2)–(4) bekezdésben meghatározott kivételekkel – a kulturális törvény 1998. január 1-jén lépett hatályba.

A törvényből adódó a települési önkormányzatokra háruló feladatok végrehajtásához, az önkormányzati rendeletek megalkotásához kíván segítséget nyújtani a módszertani segédlet.

A kulturális törvény hatálybalépését megelőzően a közművelődéssel kapcsolatos önkormányzati feladatokra vonatkozóan két törvény tartalmaz jelenleg is hatályos rendelkezést.

A helyi önkormányzatokról szóló többször módosított 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban: Ötv.) 8. § (1) bekezdése határozza meg a települési önkormányzat önként vállalt feladatait.

E feladatkörök között szerepel a közművelődési tevékenység támogatása.

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbíztottak, valamint az egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló többször módosított 1991. évi XX. törvény (továbbiakban: hatásköri törvény) a közművelődés területén a helyi önkormányzatoknak kötelező feladatot állapított meg.

A hatásköri törvény 107. §-a a következőképpen rendelkezik: a település önkormányzata a lakosság művelődése érdekében köteles biztosítani a közművelődési tevékenység és szolgáltatások közösségi színteréül szolgáló helyet.

A kulturális törvény a közművelődés vonatkozásában az Ötv. 8. § (1) bekezdésében felsorolt önként vállalt feladatot kötelezővé tette.

A törvény 76. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

A törvény 77. §-a az önkormányzatok számára rendeletalkotási kötelezettséget fogalmaz meg.

E szerint a települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével e törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján rendeletben határozza meg, hogy a 76. §-ban felsoroltakból mit, milyen konkrét formában, módon és mértékben lát el.

A kulturális törvény nem állapított meg határidőt az önkormányzati rendelet megalkotására.

A hivatkozott törvényhelyből következően a települési önkormányzatok rendeletalkotási kötelezettsége 1998. január 1-jétől áll fenn.

Tapasztalataink szerint, a települési önkormányzatok jelentős számban nem tettek eleget rendeletalkotási kötelezettségüknek.

A képviselőtestületek mulasztásos törvénytértést követnek el azért, hogy a feladat elvégzéséhez ésszerűen szükséges időtartam alatt nem alkották meg a helyi közművelődésről szóló rendeleteiket.

A kulturális törvény keretjelleget, amely az önkormányzatok szabályozási önállóságát biztosítja a közművelődés területén.

A törvény az önkormányzatok kötelező feladataként a helyi közművelődési tevékenység támogatásának kötelezettségét alapítja meg.

A kulturális törvény 76. § (2) bekezdésében felsorolt feladatkörökből a települési önkormányzat maga határozza meg, hogy melyeket, milyen mértékben és módon lát el.

Ebben a tekintetben az önkormányzat a lakosság igényétől, a település adottságától, hagyományaitól, szokásaitól, anyagi eszközeitől, lehetőségeitől függően dönt a közművelődési feladatok vállalásáról.

Azáltal, hogy a települési önkormányzat rendeletében meghatározza a kulturális törvény 76. § (2) bekezdésében felsorolt feladatkörökből vállalt közművelődési feladatait, ezek az önkormányzat kötelező feladatává válnak.

A kulturális törvény 78. § (2) bekezdése különbséget tesz a községi önkormányzat, illetve a megyei jogú városi, városi, fővárosi kerületi önkormányzat között a feladatellátás módja vonatkozásában.

E törvényhely a következőképpen rendelkezik: Megyei jogú városban, városban, fővárosi kerületben az önkormányzat az (1) bekezdésben foglalt feladat ellátása során közművelődési intézményt biztosít. Községekben az önkormányzat közösségi színteret, illetve közművelődési intézményt biztosít.

E törvényhely értelmezése kapcsán a gyakorlatban kérdésként vetődött fel, hogy megyei jogú városban, városban, fővárosi kerületben köteles-e az önkormányzat közművelődési intézményt fenntartani, vagy ellátható-e a feladat más formában is.

A kulturális törvény indokolása szerint a törvény erejénél fogva megyei jogú városban, városban és fővárosi kerületben az önkormányzat köteles közművelődési intézményt, míg a községi önkormányzat közösségi színteret, illetve közművelődési intézményt biztosítani.

E biztosítás történhet úgy, hogy az önkormányzat a fenntartó, vagy úgy, hogy közművelődési megállapodást köt a fenntartóval.

A törvény indokolásából következik, hogy megyei jogú városban, városban és fővárosi kerületben az önkormányzat vagy közművelődési intézményt tart fenn, vagy a vállalt közművelődési feladatok, illetve azok egy része megvalósítására közművelődési megállapodást köt jogi személlyel vagy magánszeméllyel a törvény 79. § (2) bekezdésében meghatározott tartalommal.

Külön ki szeretném emelni, hogy a közművelődési rendelet megalkotása során figyelemmel kell lenni a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 29. § (1) bekezdésében foglaltakra. E szerint a helyi hagyományápolás és a kultúra kérdéskörében a kisebbségi lakosságot e minőségében érintő települési önkormányzati rendeletet a képviselőtestület csak a helyi kisebbségi önkormányzat egyetértésével alkothatja meg.

Hangsúlyozni szeretném, hogy a településeken működő kisebbségi önkormányzatokat a közművelődési rendelet alkotása során fenti törvényhelyből következően nem vélemény nyilvánítási, hanem egyetértési jog illeti meg.

Amennyiben községben az önkormányzat a közművelődési tevékenység folyamatos megvalósítása érdekében közösségi

színteret biztosít, úgy a helyi rendelet előkészítése során meg kell vizsgálni, hogy melyek azok a helyek, amelyek a közösségi szintér törvényi követelményének megfelelnek. A közösségi szintér fogalmát a kulturális törvény 1. számú mellékletének 1. pontja határozza meg.

Ebből következően közösségi szintér lehet önkormányzati fenntartásban, önkormányzatok társulásában vagy közművelődési megállapodás alapján működtetett, erre a célra alkalmassá tett és üzemeltetett, adott helyen rendszeresen működő intézmény vagy egyéb jogállású létesítmény (helyiségegyüttes, épület).

Ha az önkormányzat úgy dönt, hogy a rendeletében meghatározott közművelődési feladatok ellátására közművelődési intézményt tart fenn, ennek szerepét a törvény 1. számú mellékletének 6. pontjában meghatározott feltételek fennállása esetén betölthetik a törvény 74. §-ában felsorolt költségvetési szervek, vagy egyéb fenntartási intézmények.

A kulturális törvény 75. §-ából következően a közösségi szintér, illetve közművelődési intézmény működtetője települési önkormányzat, önkormányzati társulás, valamint közművelődési megállapodás keretében egyéb szervezet (egyesület, alapítvány stb.), illetőleg magánszemély lehet.

Ha az önkormányzat közművelődési intézményt tart fenn, úgy a törvény 78. § (5) bekezdése alapján kiadja az intézmény alapító okiratát, működési engedélyét, jóváhagyja szervezeti és működési szabályzatát, éves munkatervét és költségvetését, továbbá biztosítja a törvény szerinti szervezeti, személyi, szakképzettségi és tárgyi feltételeket.

Az önkormányzati rendeletalkotás általános szabályai

A rendeletalkotás során a gyakorlatban számos probléma merül fel, ezért indokoltnak tartom az önkormányzati rendelet legfontosabb követelményeinek ismertetését.

A rendeletalkotás során két jogszabályra kell figyelemmel lenni. Ezek a következők:

a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (továbbiakban: Jatv.), valamint

a jogszabályszerkesztésről szóló 12/1987. (XII. 29.) IM rendelet.

A képviselőtestület rendeletalkotási hatáskörét az Alkotmány, az Ötv., valamint a Jatv. állapítja meg.

Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint a képviselőtestület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal.

Az Ötv. 16. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a képviselőtestület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.

Az önkormányzati rendelet előkészítése során először is azt kell megvizsgálni, hogy van-e jogszabályi felhatalmazás a rendeletalkotásra, vagy magasabb szintű jogszabályban nem rendezett társadalmi viszonyoknak minősül-e a szabályozandó tárgykör.

Ha jogszabály már szabályozta az adott témát, akkor felhatalmazás nélkül helyi rendelet nem alkotható.

A gyakorlatban előfordult, hogy képviselőtestületek a helyi közművelődési rendeleteikben a következőket szabályozták:

nyilvános könyvtári ellátással kapcsolatos célok, feladatok, nyilvános könyvtári ellátással kapcsolatos kötelező önkormányzati feladatok.

A kulturális törvény nem ad felhatalmazást a képviselőtestület számára e tárgyban rendeleti szabályozásra.

Az általános rendelkezések között minden esetben szabá-

lyozni kell az önkormányzati rendelet hatályára vonatkozó előírást (területi, személyi hatály).

A Jatv. 11. § (2) bekezdése szerint az önkormányzat rendeletének hatálya az önkormányzat illetékességi területére terjed ki.

E törvény 12. § (1) bekezdéséből következően az önkormányzati rendeletben meg kell határozni a hatálybalépés napját.

A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon a jogszabály alkalmazására való felkészülésre.

A 12. § (2) bekezdés a következőképpen rendelkezik: a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

Az Alkotmánybíróság számos határozatában rámutatott arra, hogy valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a jogszabályt visszamenőlegesen léptette hatályba a jogalkotó, hanem akkor is, ha a hatálybalépését nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyra is alkalmazni kell.

Fentiekből következik, hogy a visszamenőleges alkalmazást elrendelő rendeleti szabályozás – mely a gyakorlatban előfordul – törvénytört.

A 14. § (3) bekezdés szerint az önkormányzat rendeletét az önkormányzat hivatalos lapjában, illetőleg a helyben szokásos módon kell kihirdetni, amit az önkormányzat szervezeti és működési szabályzata állapít meg.

A szervezeti és működési szabályzatban egyértelműen kell meghatározni az önkormányzati rendelet kihirdetésének módját.

A rendelkezésemre álló közművelődési rendeletek áttanulmányozása során arra a megállapításra jutottam, hogy a helyi rendeleti szabályozások egy része túl általános, egyes szabályok megfogalmazása nem egyértelmű, néhány rendelet nincs konkrét tartalommal megtöltve.

Utalni szeretnék a Jatv. 18. § (2) bekezdésében foglaltakra, amely szerint a jogszabályokat a magyar nyelv szabályainak megfelelően, világosan és közérthetően kell megszövegezni.

Az Alkotmánybíróság a 21/1993. számú határozatában elvi jelentőségű megállapításként hangsúlyozta, hogy felfogásában a jogbiztonság szorosan a jogállamiság alkotmányjogi elvéhez kapcsolódik. A jogbiztonság pedig – az Alkotmánybíróság értelmezésében – az államtól, a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, és a norma címzettjei számára is értelmezhetőek és követhetőek legyenek. A jogbiztonság e szempontjainak súlyos megsértése egyben az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság sérelmét jelenti.

Az önkormányzati rendelet szerkesztésénél elsősorban a következőkre kell figyelemmel lenni.

A gyakorlatban több esetben előfordult, hogy a megalkotott rendeletek megjelölése nem tartalmazza a rendelet megnevezését, címét, kihirdetésének idejét. Ezzel kapcsolatban hivatkozni szeretnék a jogszabályszerkesztésről szóló 12/1987. (XII. 29.) IM rendelet 1. § (1) bekezdésében foglaltakra, amely szerint a jogszabály megjelölése magában foglalja a jogalkotó megnevezését, nevének rövidítését, a jogszabály kihirdetésének idejét, a jogszabály számát, megnevezését és címét.

Az Alkotmánybíróság annak megállapítása mellett, hogy a jogszabály megjelölésében elkövetett jogszabálysértés olyan

alaki orvosolható hibának minősül, amely önmagában nem vezet a jogszabály érvénytelenségéhez és megsemmisítéséhez, szükségesnek tartja felhívni a figyelmet arra, hogy a jogszabály megjelölésére vonatkozó szabályok betartása az önkormányzati rendeletek esetében a jogalanyok jogérvényesítése szempontjából különös jelentőséggel bír. (42/1992. AB. határozat)

A 4. § (1) bekezdés úgy rendelkezik, hogy ha a jogszabály kiadására magasabb szintű jogszabály felhatalmazása alapján kerül sor, a felhatalmazást adó jogszabályt és a felhatalmazást tartalmazó rendelkezést (a §, bekezdés, illetőleg pont megjelölésével) a jogszabály bevezető részében fel kell tüntetni.

A 7. § (1) bekezdésből következően az önkormányzati rendeletben a záró rendelkezések között minden esetben szabályozni kell a rendelet hatálybalépését.

A 8. § szerint az önkormányzati rendelet hatálybalépésének idejét a hatálybalépés évének, hónapjának és napjának megjelölésével kell megállapítani, úgy hogy a hatálybalépés rendszert a hónap 1-jével történjék. Kivételesen kimondható, hogy az önkormányzati rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

A hatályát veszítő önkormányzati rendeletet, vagy az önkormányzati rendeletnek hatályukat veszítő rendelkezéseit a záró rendelkezésekben kifejezetten fel kell sorolni.

Kérdésként merülhet fel, hogy törvényes-e az a megoldás, ha az önkormányzati rendelet a jogszabály egyes rendelkezéseit átveszi.

Az Alkotmánybíróság több határozatában megfogalmazta, hogy nincs jogszerű akadálya annak, hogy a helyi rendelet a magasabb szintű jogszabálynak a saját rendeletébe illeszthető előírásait szó szerint átvegye. Az sem törvénytört, ha a helyi rendelet a magasabb szintű jogszabály előírásait nem ismétli meg. A magasabb szintű jogszabályi rendelkezések ugyanis akár szó szerinti átvétellel, akár az alacsonyabb szintű jogszabályba való illesztés nélkül önmagukban is érvényesek. A vegyes jogszabályszerkesztési megoldás azonban homályos, megtévesztő és félrevezető.

A közművelődési rendelet előkészítése

A helyi rendelet előkészítése során indokolt a település polgárai művelődési igényeinek felmérése azzal a céllal, hogy segítséget adjon az önkormányzati feladatok meghatározásához.

Körültkéntően kell mérlegelni, hogy melyek azok a témák, rendezvények, események, területek, amelyek a lakosságot érdekelhetik, és ennek alapján kell meghatározni a kulturális törvény 76. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a helyi közművelődés céljait, feladatait.

Az előkészítés során fel kell mérni, hogy milyen eszközök, formák állnak az önkormányzat rendelkezésére a vállalt feladatok megvalósításához.

A közművelődési feladatok meghatározásához meg kell vizsgálni az intézmények rendelkezésére álló személyi és tárgyi feltételeket.

Figyelembe kell venni továbbá a település valamennyi adottságát, amelyek hatással lehetnek a helyi közművelődési célok, feladatok megfogalmazásához.

A minisztérium szakmai véleménye szerint a helyi önkormányzat közművelődési rendelete akkor éri el célját:

ha maximálisan figyelembe veszi a település polgárainak művelődési igényeit, az önszerveződési formációkat, tiszteli és támogatja a hagyományokat és a hagyományteremtő kezdeményezéseket, ösztönzi a település múltját feltáró, jelenét dokumentáló honismereti tevékenységet,

ha figyelembe veszi a település konkrét adottságait, a lakos-

ság etnikai összetételét, tradícióit, sajátosságait,

ha a közművelődés céljainak meghatározásakor a település polgárainak aktivitására és aktivizálására törekszik,

ha megteremti valamennyi helyi lakos esélyegyenlőségét arra, hogy művelődjön és igénybe vehesse a közművelődési szolgáltatásokat,

ha részt vállal az iskolarendszeren kívüli képzésben, az esetleges foglalkoztatottsági gondok megoldásában is,

ha a szabadidő eltöltésének kulturált lehetőségeit biztosítja.

A közművelődésről szóló helyi rendelet ajánlott fejezetei:

I. Bevezető rész

II. Általános rendelkezések

1) A rendelet célja

2) A rendelet hatálya

III. Közművelődési feladatok meghatározása

IV. A közművelődési feladatok ellátásának szervezeti keretei

V. A közművelődési feladatok finanszírozásának formái

VI. A helyi közművelődés szakember igénye

VII. Kapcsolattartás rendje

VIII. Záró rendelkezések

Az egyes fejezeteknél igyekszem rávilágítani azokra a hibákra, pontatlan, esetenként jogszabálysértő megfogalmazásokra, amelyeket a hatályos önkormányzati rendeletek áttanulmányozása során tapasztaltam.

Önkormányzati rendeletminta a helyi közművelődésről

Kiemelném, hogy a minta egyes fejezeteit a helyi sajátosságok, lehetőségek figyelembevételével kell konkrét tartalommal megtölteni.

I. Bevezető rész

Hivatkozni kell a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 77. §-ára, amely felhatalmazást ad a képviselőtestület számára az önkormányzati rendeletalkotásra.

Nem elégséges a kulturális törvényre való utalás, elengedhetetlenül szükséges a felhatalmazást tartalmazó rendelkezés megjelölése is.

II. Általános rendelkezések

1) A rendelet célja

A kulturális törvény 77. §-ából következően a rendelet célja az, hogy a települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével a helyi lehetőségek és sajátosságok alapján szabályozza a település közművelődési feladatait, és meghatározza a közép- és hosszú távú közművelődési programját.

2) A rendelet hatálya

Területi hatály: a település közigazgatási területére terjed ki.

Személyi hatály: a közművelődési tevékenység megvalósításában résztvevőkre, a közösségi színterek, közművelődési intézmények fenntartóira, működtetőire és alkalmazottaira terjed ki.

III. Közművelődési feladatok meghatározása

E fejezetben kell részletesen felsorolni azokat a tevékenységeket, amelyek ellátása révén az önkormányzat eleget tehet kötelező feladatának.

A közművelődési tevékenységformák kiválasztása igen komoly megfontolást igénylő feladat.

Az önkormányzat gondos mérlegeléssel dönthet a feladatvállalásról.

A közművelődési feladatok meghatározását sok tényező befolyásolhatja. Az egyes települések adottságai, feltételei, az önkormányzat teljesítőképessége, a közösség igényei különbözőek. A konkrét tevékenységformák, feladatok meghatározásánál fontos kiindulópont maga a településszerkezet. (Pl. a település mérete, jellege, típusa, lélekszáma, a lakosság kora, iskolai végzettség szerinti megoszlása, a foglalkoztatási helyzet, a természeti környezet, a település kulturális adottságai, művelődési hagyományai, szokásai, stb.)

A feladatok meghatározásának alapja lehet egyrészt az alapító okiratban megfogalmazottak, másrészt a rendelet előkészítése során végzett helyzetértékelés.

Szabályozni kell továbbá, hogy a vállalt feladatokat milyen konkrét formában, módon és mértékben látja el az önkormányzat.

A kulturális törvény 76. § (2) bekezdésében megfogalmazott közművelődési tevékenység formái:

a) az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése,

b) a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása,

c) az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása,

d) az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása,

e) a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése,

f) a különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése,

g) a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása,

h) egyéb művelődést segítő lehetőségek biztosítása.

IV. A közművelődési feladatok ellátásának szervezeti keretei

E fejezetben a feladatok ellátásának szervezeti kereteit kell meghatározni, melyek a következők lehetnek:

közművelődési intézmény, melynek szerepét a kulturális törvény 74.§-a alapján betöltheti művelődési otthon, ház, központ, szabadidő központ, közösségi ház, ifjúsági, illetve gyermekház, faluház, az oktatási és közművelődési, illetőleg egyéb feladatokat ellátó általános művelődési központ, az alaptevékenységéhez kapcsolódóan közművelődési feladatokat is ellátó önálló vagy többfunkciós, közös igazgatású kulturális és sportlétesítmény, minden olyan egyéb közművelődési szolgáltatást ellátó intézmény, amely a polgárok közösségi művelődését szolgálja, fenntartójától, működtetőjétől függetlenül,

önkormányzati társulás,

a vállalt közművelődési feladatokat részben az önkormányzat közművelődési intézménye, részben közművelődési megállapodás keretében jogi személy, vagy magánszemély látja el,

az önkormányzati rendeletben meghatározott közművelődési feladatok ellátását közművelődési megállapodás keretében jogi személy, vagy magánszemély biztosítja.

Az a rendeleti szabályozás, amely szerint „a közművelődési

intézmény törvényességi ellenőrzését a jegyző látja el” ellentétes a hatásköri törvény 111. § (1) bekezdésében foglaltakkal.

A hivatkozott törvényhely szerint a közművelődési tevékenységgel kapcsolatos helyi irányítási, ellenőrzési feladatokat a képviselőtestület, illetőleg a közgyűlés látja el.

Ebből következik, hogy a közművelődési intézmény ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat nem a jegyző, hanem a képviselőtestület, illetve a közgyűlés gyakorolja.

Azon rendeleti szabályozások, hogy „a közművelődési intézmény részben önálló vagy nem önálló költségvetési szerv” pontatlanok.

Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 14. § -a szerint a költségvetési szerv gazdálkodása megszervezésének módjára tekintettel lehet:

önállóan gazdálkodó, vagy

részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv.

V. A közművelődési feladatok finanszírozásának formái

E fejezetben indokolt annak szabályozása, hogy az önkormányzat közművelődési feladatait

milyen mértékben támogatja. A vállalt feladatokat támogathatja teljes mértékben, részben, vagy megállapíthatja önköltséges formában is.

Az önkormányzati támogatás mértékének biztosítania kell a rendeletben meghatározott kötelező feladatok ellátásához szükséges pénzügyi fedezetet.

A települési önkormányzat a rendeletében megfogalmazott kötelező feladatai finanszírozásának forrása lehet:

saját bevétel,

önkormányzati támogatás,

központi költségvetésből származó normatív állami hozzájárulás,

központosított előirányzatokból származó összeg,

pályázati úton elnyerhető támogatás,

a tevékenységben résztvevők saját ráfordításai.

Egy önkormányzati rendelet közművelődési célú pályázati alap létrehozására vonatkozó előírásokat tartalmaz.

Ezzel kapcsolatban felhívom a figyelmet arra, hogy az államháztartásról szóló többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvény és az Ötv. sem teszi lehetővé az önkormányzatoknak elkülönített alap létrehozását. Megjegyzem ágazati törvények felhatalmazást tartalmaznak pl. környezetvédelmi, lakás alap létrehozására. A közművelődési tevékenységet folytatók alap létrehozása nélkül is támogathatók az önkormányzat részéről a céltartalékból.

Utalni szeretnék a kulturális törvény 80. §-ában foglaltakra, amely szerint a települési önkormányzat a rendeletében rögzített feladatai vagy egyéb feladatok ellátására pénzügyi támogatásban részesítheti a közművelődési célú tevékenységet folytatókat. E támogatás nem veszélyeztetheti a közművelődési rendeletben rögzített feladatok megvalósítását.

VI. A helyi közművelődés szakember igénye

A közművelődési feladatokat az önkormányzat által működtetett intézményben és közművelődési megállapodás keretében is az egyes kulturális közalkalmazotti munkakörök betöltéséhez szükséges képesítési és egyéb feltételekről szóló 2/1993. (I.30.) MKM rendeletben meghatározott képzettségű közművelődési szakemberek láthatják el.

Néhány közművelődési rendelet a közművelődési intézményben foglalkoztatottak létszámát is meghatározza.

Nem tartom célszerűnek, hogy létszámadatokat tartalmaz-

zon a helyi rendelet a következők miatt. Az államháztartásról szóló többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvény 69. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a helyi önkormányzat költségvetési rendeletének többek között kötelező tartalmi eleme a költségvetési létszámkeret meghatározása.

Amennyiben a közművelődési rendelet meghatározza az intézményben foglalkoztatottak létszámát, s ebben változás következik be, úgy nem csupán a költségvetési, hanem a közművelődési rendeletet is módosítani kell.

VII. Kapcsolattartás rendje

Az együttműködés formái, módszerei a település nagyságától, jellegétől, sajátosságaitól függően rendkívül eltérőek lehetnek. Ezért nem lehet minden településre egyaránt érvényes, azonosan alkalmazható megoldást ajánlani.

E fejezetben célszerű rendelkezni arról, hogy az önkormányzat a közművelődési feladatai megvalósításában mely szervekkel, illetve magánszemélyekkel működik együtt.

Együttműködő partnerek lehetnek pl. oktatási, könyvtári, muzeális, művészeti intézmények, egyházak, egyesületek, ala-

pítványok, gazdálkodó szervek, magánszemélyek, stb.

Záró rendelkezések

A rendelet hatályba lépéséről rendelkezni kell.

Külön kiemelném, hogy a kulturális törvény 86. § -a alapján rendeletalkotási kötelezettség terheli a megyei önkormányzatot is.

E törvényhelyből következően a megyei önkormányzat rendeletben határozza meg a közművelődési szakmai tanácsadó és szolgáltató feladatait, intézményi szervezeti kereteit, formáit, költségvetési támogatását, a szakmai tanácsadás és szolgáltatások díjköteles és díjmentességi körét.

Figyelmükbe ajánlom a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Közművelődési Főosztálya által 1998. májusában megjelent kiadványt, melynek címe: „Szempontok és segédanyagok a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény önkormányzati közművelődési feladatainak végrehajtásához”, amely a helyi közművelődési rendeletek elkészítéséhez hasznos útmutatóul szolgál.

Kecskemét, 2000. július 3.

